

उत्तराखण्ड संस्कृत विश्वविद्यालयः हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः
विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,
शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course) - I Semester

प्रथमसत्रम्

प्रथमपत्रम् CC-01	पाठ्यग्रन्थः - भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् (प्रथमद्वितीयभागौ)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	पञ्चाङ्गपरिचयः, तिथिक्षयवृद्धिनिर्णयः, संवत्सरादिज्ञानम्, क्रान्ति-चर-वेदान्तरादिसारिणीनां परिचयः, अभीष्टस्थानस्य सूर्योदयसाधनम्, इष्टकालसाधनम्, चालनम्।		१६	१
खण्डः २	ग्रहस्पष्टीकरणम्, भयातभभोगानयनम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, अयनांशसाधनम्, चरखण्डानयनम्, लंकोदयमानानि, स्वोदयमानानि लग्नानयनम्, जन्माङ्गचक्रम्, नतसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, संसन्धिद्वादशभावसाधनम्, चलितकुण्डलीनिर्माणम्, विंशोपकबलसाधनम्।		१६	१
खण्डः ३	षडवर्गविचारः(होरा-द्रेष्काण-सप्तमांश-नवमांश-द्वादशांश-त्रिंशांशः), नैसर्गिक-तात्कालिक-पञ्चधाग्रहमैत्रीचक्रम्, सप्तकवर्गविचारः, रेखाष्टकविचारः, अवस्थात्रयविचारः, सूर्यादिग्रहाणां अष्टकवर्गनिरूपणम्।		१६	१
खण्डः ४	मध्यमायुः साधनम्, स्पष्टायुर्दायसाधनम्, स्पष्टायुश्चक्रम्, ग्रहाणामुच्चनीचविभागः ग्रहाणामुच्चरश्मिसाधनम्।		१६	१
खण्डः ५	विंशोत्तरीदशासाधनम्, अन्तर्दशासाधनम्, अष्टोत्तरीदशासाधनम्, योगिनीदशासाधनम्, प्रत्यन्तरदशासाधनम्, कारकविचारः, (चरस्थिरकारकः) कारकांशलग्नम्, ग्रहाणां विभिन्नावस्थाः, पारिजातादिवर्गविचारः, सारिणीद्वारालग्नसाधनम् ।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

सन्दर्भग्रन्थाः

1. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्-मीठालाल हिंमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी।
2. भारतीयज्योतिषम्-शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ।
3. विद्यापीठपञ्चाङ्गम्-श्रीलालबहादुरशास्त्रिराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, नवदेहली।

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course) - I Semester

प्रथमसत्रम्

द्वितीयपत्रम् CC-02	पाठ्यग्रन्थः - फलदीपिका (५-१४ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट् स ६
खण्डः १	व्यवसाये धनप्रदग्रहाः, दशमेशस्य नवांशैः कर्मविचारः, कर्मणः स्तरः, सफलाःपञ्चमहापुरुषयोगाः, सुनफादियोगाः, वेसिवास्युभयचरीयोगाः, कर्तरियोगफलम्, सफलाः महाभाग्यादियोगाः, सफलाः वसुमानादियोगाः, मालादियोगाः, सरस्वतीयोगः, श्रीकण्ठादियोगाः, महायोगादियोगाः, काहल-पर्वत-शंख-संख्या-अधियोगाः, अन्ययोगाः, सफला अशुभयोगाः।		१६	१
खण्डः २	उच्चग्रहवशाद् राजयोगः, दिग्बलीग्रहाद् राजयोगः, वर्गोत्तमलग्नचन्द्राभ्यां राजयोगौ, एकग्रहवशाद् राजयोगः, अन्यराजयोगाः, नीचभंगराजयोगः, नवग्रहाणां द्वादशभावगतफलम्, भावतुल्यग्रहः पूर्णफलदायकः, लग्नचन्द्रयोः राशिफलम्, नीचादिस्थितिवशाद् ग्रहफलम्।		१६	१
खण्डः ३	सप्तमभावस्य सिद्धान्तः, सप्तमभावस्य विभिन्नयोगाः, पत्युः कुण्डल्या स्त्रियः राशेर्ज्ञानम्, विवाहस्य दिक्कालयोश्च ज्ञानम्, स्त्रियः मृत्युकालः, स्त्रियः व्यक्तित्वनिर्णयः, अशुभयोगाः, सन्तानहीनता स्त्रीरोगाश्च, त्रिंशांशवशात् स्त्रीस्वभावपरिज्ञानम्, स्त्रीजन्मनक्षत्रात् फलम्।		१६	१
खण्डः ४	गर्भाधानविचारः, सन्तानप्राप्तेर्योगाः, सन्तानबाधायोगाः, पञ्चमस्थपापग्रहः, पुत्रकारकः, प्रयत्नेन सन्तानप्राप्तिः, द्वितीयविवाहेन पुत्रयोगः, पुत्रपुत्रीनिर्णयः, संतानसंख्याविचारः, शुक्राणुविचारः, सन्तानतिथिस्फुटः, दोषनिवारणस्योपायाः, सन्तानोत्पत्तेः कालः, आधानलग्नात् सन्तानजन्म ज्ञानम्।		१६	१
खण्डः ५	आयुषोमहत्त्वम्, जन्मकालस्य निर्णयः, आयुः साधनम्, आयुषः भेदाः, दिनरोगविषघटीदिनमृत्युविचारः, चन्द्रलग्नयोः मृत्युभागः, सामान्यमृत्युर्योगाः, आयुर्निर्णये विशिष्टप्रकाराः, केन्द्रस्थाष्टमेशविचारः, शनिगोचरात् मृत्युकालनिर्धारणम्, गोचरवशाद् मृत्युर्योगाः, बलिष्ठलग्नेशः दोषनिवारकः, रोगसन्दर्भे विचारणीय-ग्रहाः, ग्रहाणां रोगकारकत्वम्, रोगयोगाः, मृत्युकारणनिर्णयः, ग्रहवशाद् मृत्युकारणज्ञानम्, राशीनां रोगाः, पूर्वपरजन्मविचारः ।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05		२०	१

	<p>3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05</p> <p>4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05</p>		
--	--	--	--

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः
 विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,
 शास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course) - I Semester

प्रथमसत्रम्

तृतीयपत्रम् CC-03	पाठ्यग्रन्थः - लघुपाराशरी	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	संज्ञाध्यायः, भावाध्यायः।		१६	१
खण्डः २	राजयोगाध्यायः, आयुर्दायाध्यायः।		१६	१
खण्डः ३	दशाफलाध्यायः, मिश्रफलाध्यायः		१६	१
खण्डः ४	पाठ्यग्रन्थः भावप्रकाशः संज्ञाध्यायः, भावफलकथनाध्यायः, तन्वादिभावविचाराध्यायः, रव्यादिभावपदार्थकथनाध्यायः, योगाध्यायः, स्त्रीजातकाध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	दशाविचाराध्यायः, दशाफलाध्यायः। अन्तर्दशाफलाध्यायः, प्रत्यन्तर्दशाफलाध्यायः, दुष्टग्रहशान्त्यर्थदानजपाध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,
शास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course) - I Semester

प्रथमसत्रम्

चतुर्थपत्रम् CC-04	पाठ्यग्रन्थः - बृहत्संहिता 'आदितोऽगस्त्यचाराध्यायान्ता'	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	उपनयनाध्यायः, सांवत्सरसूत्राध्यायः, आदित्यचाराध्यायः ।		१६	१
खण्डः २	चन्द्रचाराध्यायः, राहुचाराध्यायः, भौमचाराध्यायः।		१६	१
खण्डः ३	बुधचाराध्यायः, बृहस्पतिचाराध्यायः।		१६	१
खण्डः ४	शुक्रचाराध्यायः, शनैश्चरचाराध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	केतुचाराध्यायोऽगस्त्यचाराध्यायश्च।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90%= 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयगतछात्राणांकृते वैकल्पिकशास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course) - I Semester

प्रथमसत्रम्

पञ्चमपत्रम् EC-A1	पाठ्यग्रन्थः - विश्वकर्मवास्तुशास्त्रम् (१-५ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	ग्रन्थारम्भस्य प्रयोजनम्, वास्तुशास्त्रस्य परम्परा, वास्तुशास्त्रस्योत्पत्तिः, ब्रह्मणः देवानाञ्च भयनिवारणम्, वास्तुपुरुषस्य अधोमुखविधानम्, वास्तुपुरुषस्य जन्मतिथ्यादेः कथनम्, वास्तुपुरुषस्य ब्रह्मणः प्रार्थना, ब्रह्मणः वास्तुपुरुषाय वरदानम्, वास्तुपूजायाः अवसराणां वर्णनम्, चतुरवर्णानां वास्तुयोग्यभूमेः लक्षणम्, वास्तु-निवासः, योग्यभूमिः लक्षणम्, त्याज्य-निषिद्धभूमेः लक्षणफलञ्च, मनोरम-प्रशस्तभूमेः आवासार्थं चयनम्, प्रकारान्तरेण वर्जित-निषिद्धभूमेः लक्षणम्, भूमेः वैशिष्ट्यानुसारं फलम्, शुभाशुभ-आकारविचारः, भूमेः गुणदोषफलविचारः, भूमिपरीक्षणविधिः प्रयोगः।		१६	१
खण्डः २	गृहारम्भे प्रवेशे च शुभाशुभशकुन विचारः, गृहारम्भे भूमिखननविचारः, सूर्यस्य राशिगतसंक्रमणानुसारं राहुमुखपुच्छविचारः, गृहनिर्माणे नक्षत्रविचारः, गृहनिर्माणे चन्द्रस्य दिशाफलविचारः, नीवखननकाले शुभाशुभशकुनविचारः, गृहनिर्माणस्थले स्वप्नविधिविचारः, भूमेः प्लवविचारः, गृहनिर्माणे सौरचान्द्रमासफलविचारः, कर्तुः गृहनिर्माणे गोचरादिफलविचारः, गृहमापने हस्तप्रमाणकथनम्, गृहनिर्माणे त्याज्यतिथ्यादयः, स्तम्भो छाये प्रशस्तनक्षत्राणि, आयादिविचारः, गृहनिर्माणे मेलापकविचारः, दृक्परत्वेन गृहविभागः, गृहे आलिन्दशालादि विचारः, नृपादिगृहनिर्माणविधिविचारः।		१६	१
खण्डः ३	गृहादिमुहूर्तविचारः, जामित्रदोषविचारः, पञ्च-सप्तशलाकाविचारः, गृहारम्भे वृषवास्तुचक्रविचारः, गृहायुर्विचारः ग्रहाणां फलञ्च, गृहाणामुत्तमादिफलविचारः, नृपादिशय्याविचारः, कालशुद्धिविचारः, शिल्पस्तम्भादिकथनम्, योजनादि प्रमाणविचारः, चतुःषष्टिपदविचारः, द्वारपालपूजनविधिविचारः।		१६	१
खण्डः ४	चतुःषष्टि/एकाशीतिपदे देवानां विचारः, गृहनिर्माणे शिलान्यासवास्तुपूजनविधिविचारः, शकुनादि विचारः, शिलान्यासानन्तरं निर्माणविधिविचारः, तथा च पुस्तकाधारेण विशिष्टस्थालानां विचारः।		१६	१
खण्डः ५	देवालयनिर्माणे लक्षणं फलञ्च, प्रासाद निर्माणे शिलालक्षणं फलञ्च, शिखराधारेण प्रासादनामानि, यक्ष-राक्षस-नागानां प्रासाद लक्षणं फलञ्च, लिङ्गादि लक्षणं प्रमाणञ्च, पीठिका लक्षणम्, सप्तविंशतिमण्डपानां लक्षणं फलञ्च।		१६	१

खण्ड: ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05	२०	१
----------------	---	----	---

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयेतरछात्राणांकृते वैकल्पिकविषयविशेषचयनात्मको पाठ्यक्रमः (विकल्पाधारितपत्रम्)

(Discipline Specific Elective Course)-I Semester

प्रथमसत्रम्

पञ्चमपत्रम् EC-B1	पाठ्यग्रन्थः- भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् (प्रथमद्वितीयभागौ)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	पञ्चाङ्गपरिचयः, तिथिक्षयवृद्धिनिर्णयः, संवत्सरादिज्ञानम्, अभीष्टस्थानस्य सूर्योदयसाधनम्, इष्टकालसाधनम्, चालनम्, ग्रहस्पष्टीकरणम्, भयातभभोगानयनम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्।		१६	१
खण्डः २	अयनांशसाधनम्, चरखण्डानयनम्, लंकोदयमानानि, स्वोदयमानानि लग्नानयनम्, जन्माङ्गचक्रम्, नतसाधनम्, दशमलग्नसाधनम्, संसन्धिद्वादशभावसाधनम्, चलितकुण्डलीनिर्माणम्।		१६	१
खण्डः ३	विंशोपकबलसाधनम्, षडवर्गविचारः (होरा-द्रेष्काण-सप्तमांश-नवमांश-द्वादशांश-त्रिशांशाः), नैसर्गिक-तात्कालिक-पञ्चधाग्रहमैत्रीचक्रम्, सप्तकवर्गविचारः, रेखाष्टकविचारः, अवस्थात्रयविचारः।		१६	१
खण्डः ४	सूर्यादिग्रहाणां अष्टकवर्गनिरूपणम्, मध्यमायुसाधनम्, स्पष्टायुर्दायसाधनम्, स्पष्टायुश्चक्रम्, ग्रहाणामुच्चनीचविभागः ग्रहाणामुच्चरिश्मसाधनम्।		१६	१
खण्डः ५	विंशोत्तरीदशासाधनम्, अन्तर्दशासाधनम्, अष्टोत्तरीदशासाधनम्, योगिनीदशासाधनम्, प्रत्यन्तरदशासाधनम्, कारकविचारः, (चरस्थिरकारकः) कारकांशलग्नम्, ग्रहाणां विभिन्नावस्था, पारिजातादिवर्गविचारः, सारिणीद्वारालग्नसाधनम्, क्रान्ति-चर-वेलान्तरादिसारण्यः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१
षष्ठपत्रम् ७1	सङ्गणकविज्ञानम्-1 (छवद बमकपज) -		१००	छठ

सन्दर्भग्रन्थाः

१. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्-मीठालाल हिंमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी।
२. भारतीयज्योतिषम्-शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ।
३. विद्यापीठपञ्चाङ्गम्-श्रीलालबहादुरशास्त्रिराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, नवदेहली।

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,
शास्त्रीयपाठ्यक्रमः:(Core Course)-II Semester
(द्वितीयसत्रम्)

सप्तमपत्रम् CC-05	पाठ्यग्रन्थः - भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् (तृतीयचतुर्थभागौ)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	वर्षप्रवेशसाधनम्, तिथिसाधनम्, चालनम्, वर्षप्रवेशकालिकग्रहस्पष्टीकरणम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, लग्नसाधनम् दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम्, विंशोपकबलम्, ग्रहाणामुच्चनीचविचारः।		१६	१
खण्डः २	हृद्दाचक्रम्, द्रेक्काणबलम्, नवांशबलम्, पञ्चवर्गीबलसाधनम्, ताजिकमतेन ग्रहाणां दृष्टिविचारः, ताजिकमतेन तात्कालिकग्रहमैत्रीचक्रम्, मुंथहासाधनम्, हर्षबलसाधनम्, पञ्चाधिकारिणः वर्षेशनिर्णयश्च, दीप्तांशविचारः।		१६	१
खण्डः ३	षोडशयोगानां नामानि, इत्थशालयोगः, मूसरिफयोगः, नक्तयोगः, नक्तयोगस्योदाहरणम्, अन्ययोगानां साधारणपरिचयः।		१६	१
खण्डः ४	सहमानयनम् (पुण्य-गुरु-यश-विद्यासहमाः) त्रिपताकीचक्रम्, मुद्दादशासाधनम्, मुद्दादशाचक्रम्।		१६	१
खण्डः ५	पात्यंशदशासाधनम्, सारिणीद्वारलग्नसाधनम्, सांपातिककालविधिना लग्नानयनम्, सारिणीद्वारविंशोत्तरीदशासाधनम्।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

सन्दर्भग्रन्थाः

1. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्-मीठालाल हिंमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी।
2. भारतीयज्योतिषम्-शिवनाथ झारखण्डी, उत्तरप्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ।
3. विद्यापीठपञ्चाङ्गम्-श्रीलालबहादुरशास्त्रिराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, नवदेहली।

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,
शास्त्रीयपाठ्यक्रमः:(Core Course)-II Semester
द्वितीयसत्रम्

अष्टमपत्रम् CC-06	पाठ्यग्रन्थः - फलदीपिका (१५-२१ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	भावविचारस्य सामान्यनियमाः, विशेषनियमः, भावनाशयोगाः, त्रिकगतग्रहाः, भावपोषक-नाशकग्रहाः, भावनाशकदशान्तर्दशा, लग्नेशस्य शुभत्वविचारः, ग्रहेभ्यः विचारणीयविषयाः।		१६	१
खण्डः २	भावकारकाः, भावविचारस्यान्यसिद्धान्ताः, लग्नेशस्य विशेषविचारः, अधिष्ठितराशीनां बलविचारः, पञ्चविधसम्बन्धः, भावेशानां फलविचारः, भावफलप्राप्तिकालः।		१६	१
खण्डः ३	मृत्युकालविचारः, पित्रोः मृत्युकालः, सुतनिधनकालनिर्णयः, स्वमृत्युकालनिर्णयः, मृत्युमासदिननिर्णयः, ग्रहाणां युतिविचारः, चन्द्रदृष्टिफलम्, नवांशानुसारेण चन्द्रदृष्टिः, विंशोत्तरीदशाज्ञानम्, विंशोत्तरीवशात् सौरमानविचारः, दशाफलज्ञानम्, विविधभावेशानां दशाफलम्।		१६	१
खण्डः ४	सुस्थ-दुस्थभावेशानां दशाफलस्य विषयनियमाः, कष्टकारकदशाः, राज्यकारकदशा, शुक्रदशाफलविचारे विशिष्टनियमः, अशुभग्रहदशान्तर्दशाफलनिर्धारणम्, फलनिर्धारणे राशीनां महत्त्वम्।		१६	१
खण्डः ५	सुखप्रदकालखण्डस्य निर्णयः, लग्नात् गोचरविचारः, गोचरात् सूर्यचन्द्रयोः दशाफलनिर्णयः, राहुदशायाः फलविचारः, मारकदशानिर्णयः, पाराशरीयदशानियमः, आरोही-अवरोहीदशा, दशागोचरयोः समन्वयः, सफलमन्तर्दशासाधनम्।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course)-II Semester

द्वितीयसत्रम्

नवमपत्रम् CC-07	पाठ्यग्रन्थः - नरपतिजयचर्यास्वरोदयः	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	शास्त्रसंग्रहाध्यायः, स्वरशास्त्रस्य प्रधानता, स्वरबलप्रसंशा, चतुरशीतिचक्राणि, यन्त्रमन्त्रौषधबलम्, ज्योतिषाङ्गम्, मात्रादिस्वराध्यायः (मात्रास्वरतः योगस्वरपर्यन्तः)।		१६	१
खण्डः २	द्वादशवार्षिकादिस्वराध्यायः (द्वादशवार्षिकस्वरतः सर्वतोभद्रचक्रपर्यन्तः), द्वादशवार्षिक-अयन-ऋतु-मास-पक्ष-तिथि-घट्यादिस्वराणां,		१६	१
खण्डः ३	द्वादशाब्दादीनामन्तरोदयः, बालाद्यवस्थाफलम्, तिथिवारनक्षत्रस्वरचक्रम्, दिक्स्वरचक्रम्, सर्वतोभद्रचक्रम्।		१६	१
खण्डः ४	पाठ्यग्रन्थः सामुद्रिकरहस्यम् मानवनखशाखादिवर्णनम्, प्रमदालक्षणानि, शशकपद्मिन्यादितुर्यपुरुषस्त्रीणां लक्षणानि ।		१६	१
खण्डः ५	जातकाभरणोक्तराजयोगादिफलम्, ग्रन्थान्तरोक्तपुण्यादिरेखाफलम्, अन्यान्यरेखाफलम्, योगावली, वर्षशुभाशुभत्वज्ञानम्।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (ब्वतम ब्वनतेम).पैमउमेजमत

द्वितीयसत्रम्

दशमपत्रम् CC-08	पाठ्यग्रन्थः - बृहत्संहिता (गर्भलक्षणाध्यायतः उल्कालक्षणाध्यायपर्यन्ता)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	गर्भलक्षणाध्यायः, गर्भधारणाध्यायः, प्रवर्षणाध्यायः।		१६	१
खण्डः २	रोहिणीयोगाध्यायः, स्वातियोगाध्यायः।		१६	१
खण्डः ३	आषाढीयोगाध्यायः, वातचक्राध्यायः, सद्योवर्षणाध्यायः।		१६	१
खण्डः ४	कुसुमलताध्यायः, सन्ध्यालक्षण-दिग्दाहलक्षणाध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	भूकम्पलक्षणाध्यायः उल्कालक्षणाध्यायश्च।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयगतछात्राणांकृते वैकल्पिकशास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course) -II Semester

द्वितीयसत्रम्

एकादशपत्रम् EC-A2	पाठ्यग्रन्थः - विश्वकर्मवास्तुशास्त्रम् (६-१४ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	द्वारविन्यासविधिः, द्वारनिर्माणे मुहूर्तविचारः, द्वारनिर्धारणे दोषविचारः, जलाशये भूमिविचारः, जलाशयारम्भे मुहूर्तविचारः, जलाशयारम्भे दिक्विचारस्तत्फलञ्च।		१६	१
खण्डः २	वर्णपरत्वेन शुभाशुभवृक्षविचारः, वृक्षच्छेदन-मुहूर्तविचारः, वृक्षाणां शुभाशुभफलविचारः, काष्ठविचारः, गृहप्रवेशे मुहूर्तविचारः, नूतनगृहप्रवेशादि- सौख्यप्रदयोगाः, गृहप्रवेशे वामार्कविचारः, कलशचक्रशुद्धिविचारः ।		१६	१
खण्डः ३	शय्या-आसानादिनिर्माणे काष्ठादिविचारः, दुर्गनिर्माणे भूमिविचारः, दुर्गभेदविचारः, कोटनिर्माणविचारः, दुर्गमध्ये खदिरकीलकारोपणम्, गृहराम्भे शल्यज्ञानविमर्शः, शल्यशोधनविधिः, शकुनानुसारेण शल्यज्ञानम्, शल्योद्धारमुहूर्तः, पञ्चशिलान्यासविधिः, शिलास्थापने मुहूर्तविचारः।		१६	१
खण्डः ४	राजभवननिर्माणे वेधादिविचारः, गृहनिर्माणे काष्ठपाषाणादि-विमर्शः, गृहनिर्माणे बाह्यादिदशविधवेधानां विचारः, गृहनिर्माणे विशेषविचारः।		१६	१
खण्डः ५	द्विजातीनां वास्तुविचारे वेधविमर्शः, प्रेक्षत्वदोषविचारः, नगरनिर्माणे वेधविचारः, चतुष्पथविचारः, गृहे दक्षिणादिकूपविचारः, दिक्परत्वेन वेधविचारः परिहारश्च, वास्तुशास्त्रज्ञानपरम्पराविचारः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यप्रथमवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयेतरछात्राणांकृते वैकल्पिकविषयविशेषचयनात्मको पाठ्यक्रमः (विकल्पाधारितपत्रम्)

(Discipline Specific Elective Course)-II Semester

द्वितीयसत्रम्

एकादशपत्रम् EC-B2	पाठ्यग्रन्थाः - भारतीयकुण्डलीविज्ञानम् (तृतीयचतुर्थभागौ) ५० लघुपाराशरी ५०	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	वर्षप्रवेशसाधनम्, तिथिसाधनम्, चालनम्, वर्षप्रवेशकालिकग्रहस्पष्टीकरणम्, चन्द्रस्पष्टीकरणम्, लग्नसाधनम् दशमलग्नसाधनम्, ससन्धिद्वादशभावसाधनम्, विंशोपकबलम्।		१६	१
खण्डः २	ग्रहाणामुच्चनीचविचारः, हृदाचक्रम्, द्रेक्काणबलम्, नवांशबलम्, पञ्चवर्गीबलसाधनम्, ताजिकमतेन ग्रहाणां दृष्टिविचारः, ताजिकमतेन तात्कालिकग्रहमैत्रीचक्रम्, मुंथाहसाधनम्, हर्षबलसाधनम्, पञ्चाधिकारिणः वर्षेशनिर्णयश्च, दीप्तांशविचारः।		१६	१
खण्डः ३	षोडशयोगानां नामानि, इत्थशालयोगः, मूसरिफयोगः, नक्तयोगः, नक्तयोगस्योदाहरणम्, अन्ययोगानां साधारणपरिचयः, सहमानयनम् (पुण्य-गुरु-यश-विद्या) त्रिपताकीचक्रम्, मुद्दादशासाधनम्।		१६	१
खण्डः ४	मुद्दादशाचक्रम्, पात्यंशदशासाधनम्, सारिणीद्वारालग्नसाधनम्, सांपातिककालविधिना लग्नानयनम्, सारिणीद्वाराविंशोत्तरीदशासाधनम्।		१६	१
खण्डः ५	संज्ञाध्यायः, भावाध्यायः, राजयोगाध्यायः, आयुर्दायाध्यायः, दशाफलाध्यायः, मिश्रफलाध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

सन्दर्भग्रन्थाः

1. भारतीयकुण्डलीविज्ञानम्-मीठालाल हिंमतराम ओझा, देवर्षि प्रकाशन, वाराणसी।
2. लघुपाराशरी-
3. विद्यापीठपञ्चाङ्गम्-श्रीलालबहादुरशास्त्रिराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, नवदेहली।

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः:(Core Course)-III Semester

तृतीयसत्रम्

द्वादशपत्रम् CC-09	पाठ्यग्रन्थः - सूर्यसिद्धान्तः (आदितः त्रिप्रश्नाधिकारपर्यन्तः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	मध्यमाधिकारः-मङ्गलाचरणम्, मयस्य वरोपलब्धिः, कालपरिभाषा, चान्द्रसौरमानम्, देवासुरमानम्, महायुगमानम्, कृतादियुगमानम्, मनुमानम्, कल्पमानम्, ब्राह्ममानम्, सृष्टिकालः, ग्रहाणां प्राग्गतित्वम्, ग्रहगतौ न्यूनाधिकत्वम्, भगणपरिभाषा, युगे ग्रहभगणाः, भगणोपपत्तिः, भ्रममाः सावनादिदिवसाश्च, युगे चान्द्रमासाः अधिमासाश्च, अवम-सावनपरिभाषा ।		१६	१
खण्डः २	मध्यमाधिकारः- अहर्गणानयनम्, मध्यमग्रहानयनम्, कृतयुगान्ते ग्रहध्रुवाः, भ्रुव्यासपरिधिः, रेखादेशः, रेखादेशस्वदेशान्तरज्ञानम्, वारप्रवृत्तिः, इष्टग्रहसाधनम्, ग्रहपरमशरांशाः।		१६	१
खण्डः ३	स्पष्टाधिकारः-मध्यस्पष्टग्रहयोर्भेदे कारणम्, गत्यन्तरे हेत्वन्तरम्, उच्चापकर्षणम्, पातापकर्षणम्, अष्टधागतिः, गतौ वैशिष्ट्यम्, स्फुटीकरणप्रशंसा।		१६	१
खण्डः ४	स्पष्टाधिकारः-ज्यापिण्डसाधनम्, ज्यापिण्डाः, उत्क्रमज्यापिण्डसाधनम्, उत्क्रमज्यापिण्डाः, इष्टक्रान्तिसाधनम्, केन्द्रं भुजकोटिज्ये च, इष्टज्यासाधनम्, इष्टचापानयनम्, मन्दपरिधयः, शीघ्रपरिधयः, मन्दफलसाधनम्, शीघ्रफलसाधनम्, भुजान्तरम्, तिथि-भ-योग-साधनम्, करणानि।		१६	१
खण्डः ५	त्रिप्रश्नाधिकारः-स्फुटदिग्ज्ञानम्, भास्करीयं दिग्ज्ञानम्, इष्टच्छायाग्रज्ञानम्, छाया-कर्णानयनम्, अयनांशसाधनम्, अयनांशसंस्कारः, पलभा, लम्बांशाक्षांशौ, मध्यच्छायातो रविसाधनम्, अक्षक्रान्तिभ्यां मध्यनतांशच्छायाच्छायाकर्णाः, मध्यभुजः, सममण्डलेऽर्के छायाज्ञानम्, दृग्ज्या, छायाकर्णौ, छायातो नतकालः, भाभ्रममार्गज्ञानम्, राशीनां निरक्षोदयसाधनम्, लग्नानयनम्, दशमलग्नसाधनम्, लग्नार्काभ्यामिष्ट-कालः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ,		२०	१

	81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		
--	--	--	--

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course)-III Semester

तृतीयसत्रम्

त्रयोदशपत्रम् CC-10	पाठ्यग्रन्थः - जातकपारिजातः (१-४ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	राशिशीलाध्यायः -राशीनां संज्ञा, कालपुरुषाङ्गे राशिन्यासः, राशीनां स्वरूपम्, राशीनां विभिन्नसंज्ञाः, दशवर्गनिरूपणम्, पारिजातादिदशवर्गाः, भावानां नामानि, भावानां केन्द्रादिसंज्ञाः, राशीनां शुभाशुभभागाः।		१६	१
खण्डः २	ग्रहाणां स्वरूपगुणभेदाध्यायः -ग्रहाणां कालात्मकत्वादिनिरूपणम्, ग्रहाणामुपग्रहाः, कालाद्युपग्रहज्ञानचक्रम्, ग्रहाणां बाल्याद्यवस्थानिरूपणम्, ग्रहाणां रत्नानि, ग्रहाणां कक्षाप्रदर्शनम्, ग्रहाणां षड्बलसाधनम्, पञ्चधामैत्रीविचारः।		१६	१
खण्डः ३	वियोजनजन्माध्यायः -वियोजनजन्मज्ञानप्रकारः, निषेकविधिः, षट्क्लीवयोगाः, यमलादियोगाः, सर्पवेष्टितजन्मयोगाः, पितुः परोक्षे जन्मयोगाः, परजातजन्मयोगाः।		१६	१
खण्डः ४	अरिष्टाध्यायः -आयुषां भेदाः, सद्योरिष्टयोगाः, पित्रादीनामरिष्टयोगाः, सगर्भायाः मरणम्, वर्षमध्ये मरणम्,		१६	१
खण्डः ५	अन्यारिष्टयोगाः, अरिष्टभङ्गयोगाः, अल्पायुर्योगाः, मध्यमायुर्योगाः, पूर्णायुर्योगाः, अमितायुर्योगाः, युगान्तायुर्योगाश्च।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80%= 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course)-III Semester

तृतीयसत्रम्

चतुर्दशपत्रम् CC-11	पाठ्यग्रन्थः - सर्वार्थचिन्तामणिः	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	तनु-धन-सहज-चतुर्थभावफलविचाराध्यायाः।		१६	१
खण्डः २	पञ्चम-षष्ठ-सप्तम-अष्टमभावफलविचाराध्यायाः।		१६	१
खण्डः ३	नवम-दशमैकादशद्वादशभावविचारफलाध्यायाः।		१६	१
खण्डः ४	सप्तम-अष्टम-नवम-दशमैकादशद्वादशभावविचारफलाध्यायाः।		१६	१
खण्डः ५	अरिष्टभङ्गाध्यायः, दशाफलविचाराध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः(Core Course)-III Semester

तृतीयसत्रम्

पञ्चदशपत्रम् CC-12	पाठ्यग्रन्थः - बृहत्पाराशरहोराशास्त्रम्	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	षोडशवर्गाध्यायः, वर्गविवेकाध्यायः, पदाध्यायः ।		१६	१
खण्डः २	उपपदाध्यायः, अर्गलाध्यायः, कारकाध्यायः।		१६	१
खण्डः ३	कारकांशफलाध्यायः, योगकारकाध्यायः।		१६	१
खण्डः ४	आयुर्दायाध्यायः मारकभेदाध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	दशाध्यायः, विशेषनक्षत्रदशाध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षमदिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयगतछात्राणांकृते वैकल्पिकशास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course) III Semester

तृतीयसत्रम्

षोडशपत्रम् EC-A3	पाठ्यग्रन्थः -स्वशास्त्रस्येतिहासः,	अध्ययन कालः नवतिहोरामात्रम्	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	ज्योतिषशास्त्रस्योद्भवः विकासक्रमश्च ।	१६	१
खण्डः २	प्राग्वैदिवैदिककाले ज्योतिषस्य स्वरूपम्, वेदाङ्गत्वेन ज्योतिषम् ।	१६	१
खण्डः ३	ज्योतिषशास्त्र-विषयवेदाङ्गज्योतिषम्, पुराणेषु ज्योतिषम्, महाभारते ज्योतिषम् ।	१६	१
खण्डः ४	ज्योतिषस्य सिद्धान्तस्कन्धः, होरास्कन्धः ।	१६	१
खण्डः ५	ज्योतिषस्य संहितास्कन्धः, विशिष्टज्योतिर्विदां परिचयश्च।	१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05	२०	१

संदर्भग्रन्थः

भारतीयज्योतिषशास्त्रस्येतिहासः(आचार्य लोमणिदाहालः)

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयेतरछात्राणांकृते वैकल्पिकविषयविशेषचयनात्मको पाठ्यक्रमः (विकल्पाधारितपत्रम्)

(Discipline Specific Elective Course)-III Semester

तृतीयसत्रम्

षोडशपत्रम् EC-B3	पाठ्यग्रन्थः- जातकपारिजातः (१-४ अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	राशिशीलाध्यायः-राशीनां संज्ञा, कालपुरुषाङ्गे राशिन्यासः, राशीनां स्वरूपम्, राशीनां विभिन्नसंज्ञाः, दशवर्गनिरूपणम्, दशवर्गनिरूपणम्, पारिजातादिदशवर्गाः, भावानां नामानि, भावानां केन्द्रादिसंज्ञाः, राशीनां शुभाशुभभागाः।		१६	१
खण्डः २	ग्रहणां स्वरूपगुणभेदाध्यायः-ग्रहाणां कालात्मत्वादिनिरूपणम्, ग्रहाणामुपग्रहाः, कालाद्युपग्रहज्ञानचक्रम्, ग्रहाणां बाल्याद्यवस्थानिरूपणम्, ग्रहाणां रत्नानि, ग्रहाणां कक्षाप्रदर्शनम्, ग्रहाणां षड्बलसाधनम्, पञ्चधामैत्रीविचारः।		१६	१
खण्डः ३	वियोजनमाध्यायः-वियोजनजन्मज्ञानप्रकारः, निषेकविधिः, षट्क्लीवयोगाः,		१६	१
खण्डः ४	यमलादियोगा, सर्ववेष्टितजन्मयोगाः, पितुपरोक्षजन्मयोगाः, परजातजन्मयोगाः।		१६	१
खण्डः ५	अरिष्टाध्यायः-आयुषां भेदाः, सद्योरिष्टयोगः, पित्रादीनामरिष्टयोगाः, सगर्भाया मरणम्, वर्षमध्ये मरणम्, अन्यारिष्टयोगाः, अरिष्टभङ्गयोगाः, अल्पायुयोगाः, मध्यमायुयोगाः, पूर्णायुयोगाः, अमितायुयोगाः, युगान्तायुयोगाश्च		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

सन्दर्भग्रन्थाः

१. बृहत्जातकम् २. सारावली

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः
हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः
प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः:(Core Course) -IV Semester

चतुर्थसत्रम्

सप्तदशपत्रम् CC-13	पाठ्यग्रन्थः - सूर्यसिद्धान्तः (चन्द्रग्रहणाधिकारतः समाप्तिपर्यन्तः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	चन्द्रग्रहणाधिकारः।		१६	१
खण्डः २	सूर्यग्रहणाधिकारः, छेद्यकाधिकारः।		१६	१
खण्डः ३	ग्रहयुत्यधिकारः, भग्रहयुत्यधिकारः, उदयास्ताधिकारः।		१६	१
खण्डः ४	चन्द्रश्रृङ्गोन्नत्यधिकारः, पाताधिकारः, भूगोलाध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	ज्यौतिषोपनिषदध्यायः, मानाध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course)-IV Semester

चतुर्थसत्रम्

अष्टादशपत्रम् CC-14	पाठ्यग्रन्थः - जातकपारिजातः (५-७ एवं १० अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	आयुर्दायाध्यायः-निसर्गाद्यायुः कथनम्, निसर्गायुषो वर्षाणि, पिण्डायुषः स्पष्टीकरणम्, आयुषो हरणम्, व्ययादिहरणम्, क्रूरोदयहरणम्, षड्विधायुर्हरणम्, आयुषः स्पष्टीकरणम्, नानाजातीयमायुः, छिद्रग्रहाः।		१६	१
खण्डः २	जातकभङ्गाध्यायः-जातकभङ्गपरिभाषा, राजभङ्गाः, भिक्षुयोगः, रेकायोगाः, दरिद्रयोगाः, प्रेष्ययोगाः, अङ्गहीनयोगाः, अन्यरोगयोगाः, रोगयोगानां वर्णनम्।		१६	१
खण्डः ३	राजयोगाध्यायः-राजयोगाः, राजाधिराजयोगाः, विविधराजयोगभेदाः, पञ्चमहापुरुषयोगाः, चन्द्राधियोगः, लग्नाधियोगः, सुनफादियोगाः, शकटयोगः।		१६	१
खण्डः ४	गजकेसरीयोगः, अमलायोगः, वेशिवाशि-उभयचरीयोगाः, पर्वत-काहल-मालिका-चामर-शंख-भेरी-मृदङ्ग-श्रीनाथ- लक्ष्मी-पारिजात-कलानिधि-अंशावतारादिराजयोगाः, नाभसयोगाः।		१६	१
खण्डः ५	अष्टकवर्गाध्यायः-ग्रहाणां शुभबिन्दुसख्याः, ग्रहाणामष्टकवर्गाः, प्रस्ताराष्टकम्, त्रिकोणशोधनम्, एकाधिपत्यशोधनम्, अष्टकवर्गादायुः साधनम्, समुदायाष्टकवर्गाः, योगवशादायुःप्रमाणम्, शुद्धाष्टकवर्गायुः, गणितागतायुषः पाकस्थितिः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course)-IV Semester

चतुर्थसत्रम्-

नवदशपत्रम् CC-15	पाठ्यग्रन्थः - पञ्चस्वराः	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	त्रिपताकीचक्रविचाराध्यायः-त्रिपताकिचक्रस्थापनम्, त्रिपताकिचक्रे अंकस्थापनम्, त्रिपताकिचक्रे ग्रहस्थापनम्, ग्रहाणां सौम्यक्रूरताकथनम्, दण्डेशनिर्णयः, शुभदण्डेशफलम्, अशुभदण्डेशफलम्, दिवादण्डेशानयनम्, रात्रिदण्डेशानयनम्।		१६	१
खण्डः २	आयुर्दायविचाराध्यायः-आयुर्दायविचारः, वर्षेशविधिः, केतुपताकिचक्रनिर्माणम्, केतुपताक्यां वर्षफलविषयकं शुभाशुभत्वम्, अन्तर्दशानयनम्, प्रत्यन्तर्दशानयनम्, गुरुकुण्डलीनिर्माणम्, गुरुकुण्डल्यां शुभाशुभवर्षफलम्।		१६	१
खण्डः ३	पञ्चस्वराणां फलविचाराध्यायः-पञ्चस्वराणां क्रमः, पञ्चस्वराणां फलम्, तिथिनक्षत्रराशिफलम्।		१६	१
खण्डः ४	संवत्सरं स्वरम्, संवत्सरस्वराणां फलानि, वर्षगणितसाधनम्, कर्मादिकाष्टसाधनम्, जलादिकाष्टसाधनम्।		१६	१
खण्डः ५	अरिष्टविचाराध्यायः-निधनस्य षोडशयोगाः, बालारिष्टविचारः, भ्रातृरिष्टविचारः, पितुररिष्टविचारः, पुंस्त्रीजन्मज्ञानम्, अङ्गभङ्गयोगः, काणयोगः, महापातकयोगः, आत्मघातकयोगः, जलजन्तुसर्पेण च मृत्युयोगः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः
हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः
प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

शास्त्रीयपाठ्यक्रमः (Core Course) -IV Semester

चतुर्थसत्रम्

विंशतिपत्रम् CC-16	पाठ्यग्रन्थः - बृहत्पाराशरहोराशास्त्रम्	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	अष्टकवर्गाध्यायः, त्रिकोणशोधनाध्यायः, एकाधिपत्यशोधनाध्यायः।		१६	१
खण्डः २	पिण्डसाधनाध्यायः, अष्टकवर्गफलाध्यायः, अष्टकवर्गायुर्दायाध्यायः, ।		१६	१
खण्डः ३	समुदायाष्टकवर्गफलाध्यायः, सुदर्शनचक्रफलाध्यायः, पञ्चहापुरुषलक्षणाध्यायः,।		१६	१
खण्डः ४	स्त्रीजातकाध्यायः, अंगलक्षणफलाध्यायः।		१६	१
खण्डः ५	तिलादिलाञ्छनफलाध्यायः, पूर्वजन्मशापद्योतनाध्यायः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः
हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः
प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयगतछात्राणांकृते वैकल्पिकशास्त्रीयपाठ्यक्रमः:(Core Course) **IV Semester**

चतुर्थसत्रम्

एकाविंशतिपत्रम् EC-A4	पाठ्यग्रन्थः -वेदाङ्गेतिहासः	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	वेदाङ्गस्यार्थस्तथा तस्य महत्त्वम्		१६	१
खण्डः २	शिक्षा, उपनिषत्काले शिक्षा, व्यासशिक्षा-, पाणिनीय-शिक्षा, याज्ञवल्क्य-शिक्षा, कात्यायनीशिक्षा, वासिष्ठीशिक्षा ।			
खण्डः ३	कल्पः, कृष्णयजुर्वेदीय-कल्पसूत्राणि, शुक्लयजुर्वेदीय-कल्पसूत्राणि, सामवेदीयकल्पसूत्राणि, अथर्ववेदीयकल्पसूत्राणि		१६	१
खण्डः ४	व्याकरणम्, निरूक्तम्।		१६	१
खण्डः ५	छन्दः ज्योतिषम्।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१

उत्तराखण्डसंस्कृतविश्वविद्यालयः

हरिद्वारम्, उत्तराखण्डः

प्रारूपम्

कक्षा : आचार्यद्वितीयवर्षम्दिनांकः

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः,

विषयेतरछात्राणांकृते वैकल्पिकविषयविशेषचयनात्मको पाठ्यक्रमः (विकल्पाधारितपत्रम्)

(Discipline Specific Elective Course)- IV Semester

चतुर्थसत्रम्

एकाविंशतिपत्रम् EC-B4	पाठ्यग्रन्थः- जातकपारिजातः (५-७ एवं १० अध्यायाः)	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	पूर्णाङ्काः १००	क्रेडिट्स ६
खण्डः १	आयुर्दायाध्यायः-निसर्गाद्यायुः कथनम्, निसर्गायुषो वर्षाणि, पिण्डायुषः स्पष्टीकरणम्, आयुषो हरणम्, व्ययादिहरणम्, क्रूरोदयहरणम्, षड्विद्यायुर्हरणम्, आयुषः स्पष्टीकरणम्, नानाजातीयमायुः, छिद्रग्रहाः।		१६	१
खण्डः २	जातकभङ्गाध्यायः-जातकभङ्गपरिभाषा, राजभङ्गा, भिक्षुयोगः, रेकायोगाः, दरिद्रयोगाः, प्रेष्ययोगः, अङ्गहीनयोगाः, अन्यरोगयोगाः, रोगयोगानां वर्णनम्।		१६	१
खण्डः ३	राजयोगाध्यायः-राजयोगाः, राजाधिराजयोगाः, विविधराजयोगभेदाः, पञ्चमहापुरुषयोगाः, सुनफादियोगाः, शकटयोगः, गजकेसरीयोगः।		१६	१
खण्डः ४	अमलायोगः, वेशिवासि-उभयचरीयोगाः, पर्वत-काहल-मालिका- चामर-शंख-भेरी-मृदङ्ग-श्रीनाथ-लक्ष्मी-पारिजात-कलानिधि- अंशावतारादि राजयोगाः, नाभसयोगाः।		१६	१
खण्डः ५	अष्टकवर्गाध्यायः-ग्रहाणां शुभबिन्दुसख्याः, ग्रहाणामष्टकवर्गाः, प्रस्ताराष्टकम्, त्रिकोणशोधनम्, एकाधिपत्यशोधनम्, अष्टकवर्गादायुः साधनम्, समुदायाष्टकवर्गः, योगवशादायुः प्रमाणम्, शुद्धाष्टकवर्गायुः, गणितागतायुषः पाकस्थितिः।		१६	१
खण्डः ६	1. आन्तरिकपरीक्षणम्/ प्रदत्तनियतकार्यम् 05 2. शास्त्रसम्बद्धसङ्गोष्ठी/ शास्त्रपरिचर्चा 05 3. शिक्षणस्रोतसामग्र्याः चयनं प्रबन्धनञ्च 05 4. उपस्थितिः 75% = 01 अङ्काः, 76%-80% = 02 अङ्कौ, 81%-85% = 03 अङ्काः, 86%-90% = 04, 91% तः अधिकम् = 05		२०	१
द्वाविंशतिपत्रम् OC-2	सङ्गणकविज्ञानम्-1 (Non Credit)		१००	छठ

सन्दर्भग्रन्थाः १. बृहत्जातकम् २. सारावली